

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 11. Oculi Dei remigantium spectatores, in aduersitatibus suis animos ministrant & alas, multo felicius, quam intuitus struthionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53012](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53012)

altero quidam opprobrijs, & tribulationibus spectaculum facti. Periculoso certamini exponebantur, in quo aduersarij omni p[ro]narum generis armati congregiebantur: Magnam certamen passionum: his non obstantibus immoti perstant, firmi, inuidi, alaceres: sustinentissim[us]. Verbera decurunt; cunctis hostium insultibus fortiores. Quid, quæso, illis vires præstitit? fides viua, Illustratio: & hæc quid vident? quod Deo & Angelis, Spectaculum facti: recreationis, festiui gaudij, chorea: um: dum vos spectant quo vultu perferatis calumnias, qua patientia patiamini tribulationes, quas Deo personetis laudes persecutionibus acciti: quo fidei scuto Satane directatis imperis, ei in faciem resistatis, & superbiam deprimatis. Utinam hæc cogitaretis: quoties vos impugnat diabolus, mundus alieci, blanditur caro, aduersitatibus angustamini. Dum seruet persecutio, cogita te ideo tempestate torquenti, vt calicolas exhalares.

§. II. Oculi Dei remigantium spectatores, in aduersitatibus suis animos ministrant & alas, multo felicius, quam intuitus struthionis.

Secundam vobis propono rationem: cur nobis describatur Christus spectans Apostolos laborantes in remigatio[n]e, repugnantes lauiuenti pelago, turbinibus superbis obnitentes: nimirum ad prof. etum nostrum: vt intelligamus nostris in tribulationibus & certaminibus non omnino à Deo nos desereri: Venit ad eos ambulans super mare, deseruit eos, sed non omnino. Notat D. Ambr., hæc verba David. Non me derelinquas vsquequoque. Hoc est, multum, siue me, non omnino deserat, loquitur hic, ait D. Ambr. vt vir perfectus, quando vero adhuc erat imperfectus, orabat. Deus, ne derelinquas me. Modò verò, in virtute perfectior: non timet à Deo desereri ex parte licet instanter oret: Non me derelinquas vsquequoque siue ex toto. Hic autem, jam fortior, non timet derelinqui vt tenetur, sed rogat ne penitus derelinquatur. Plerumque enim relinquit Deus, quos vult probari: penitus autem derelinquit, quos deserit. Derelinquit penitus Iudam: non derelinquit autem S. Iob, in cuius patrimonium eius tyrannid[us] diabolo dedit, in animam autem non dedit: nam si desisset in animam, penitus derelinquisset eum. Derelinquit Iob, vt relictus probaretur, probatus coronaretur. Derelinquit Iudam, cui ait: quod facis, fac etiam Hieron. Lanuzza Bapt. de Tom. I.

tius. Derelinquit enim eum penitus, quem sceleris sui permisit effectus.

D. Petrum parumper reliquit: Sed cum in mari turbasset, clamauit ad Christum, & porxit ei dexteram. Quinimo & Pater æternus ad modicum filium derelinquit. Vt quid derelinquisti me. Sed non penitus: Solus nos sum: quia Pater mecum est. Et vt ipse per Davidem testatur: Non derelinquet animam meam in inferno. Insuper vt nobis vires accrescant, & animus augetur: non tantum, non deserit nos Deus: sed & spectat nos, suosque oculos super nos defixos firmat.

Inquirunt Sancti Patres, p[er] Alexim D. Cypr. a Lib. de a & D. Ambr. b quare gloria, quam speramus, & Mortalit[er] nobis Deus præparauit, vacetur corona. Reposta b Lib. 1. est mihi corona iustitiæ, & Respondent, eam esse causam: quia corona proprie datur victori, nec nisi victori datur. Non coronabimur, nisi qui legitime certauerit. Et sicut esse non potest sine victoria corona: sic nec sine certamine victoria, ait D. Cypr. Hinc addit, non posse se frui gloria, sine certamine. Vt vero huic veritati firmiter fide assentiamus, composuit D. Cypr. singularem tractatum, quem secutus est D. Aug. de Agone Christiano: & ambo pariter declarant: qualiter vita nostra, esse nostrum, beatitudo nostra consistat in viriliter decertando: ex quo deducunt causam, ob quam Deus nos in hoc mundo constituit, nullam esse aliam, quam nos constituere in arena certaminis, vt viriliter certemus, & vincendo coronam iustitiæ obtineamus, pro victoriæ qualitate. Et hunc vt legitimum sensum esse approbo verborum Iob: Miluta est vita hominis super terram. Hoc vnum inter alia nos maxime ad certamen animar, si consideremus, Deum nos irreuerberata oculorum acie continuo intueri præstantes. Quos animos, quas vires non addit cursori Regis intuitus: à quo se gaudet defixis oculis videri quando aut currit Euro velocius, aut cum aduersario strenue colluctatur?

Diuina sunt plane verba, quibus sponsa sponsum alloquitur, iuxta lectionem & interpretationem D. Greg. Nyss. Vider eam sponsam ad bella præcinctam: à capite ad calicem ferro obarmatam: stragem tam inconsumtum mundi mulieribus, quam frequentatum & necessarium caeli candidatis. Vider, inquam, sponsam sponsum adeo paratam ad prælium vt jam præcedat tali resolutione ad conflictum, vt præ nimio stupore exclamet: Quæ est ista, quæ progreditur, quasi aurora consurgens: &c. terribilis vt castrorum acies ordinata. Ad arma, ad arma, progreditur charissima meator: tota ad prælium & duellum composita,

Terribilis ut castrorum acies ordinata. Audit sponsum sponsa, ad quem conuersa sic ait: Vera farris, dilecte mi, at vnum te supplico: vt mihi nouæ suggerantur vires, & animus exciteret alacrior: irretorto sponfam in uere oculo. Hoc illa sonant verba, (interprete D. Gregor. Nyss.)
Auerte oculos tuos à me. Nullatenus vult dicere: auerte oculos tuos à me, sed omnino contrarium: Averte oculos tuos ab aliis propter me. Dilecte votorum meorum alios non, sed me intue- re: Petitio hæc sponsæ est zelosæ. In me tuos desige oculos. Ad quid hoc, charissima sponsa? Quia ipsi me auolare fecerunt. Legit D. Greg. Nyss. Quia ipsi mihi alas dederunt. Deducta est metaphora à vito nobili qui in gratiam sibi dilectæ prodit ad luctam, quem ipsa spectans, alas ei dare censetur, qui velut alarus tanta currit velocitate, vt volare videatur, & leonino hostem terret rogitu: cum enim animosum, gnauum, leuem vt passerem, reddit sponsæ conspectus.

35 Quis neger sponsam occinere naturæ in generatione Struthionis? mirum naturæ secretum narrat Cælius Rodiginus & Albertus Magnus Struthio auis est natura satis ponderosa, calidissima, vt ferrum digerat; Enititur oua sua; non tamen alias imitatur aues, quæ illa proprio appposito corpore fouet super insidentes, vt illa ex-ludant, sed illa contigit pulnere, vbi ea aliæ con-terere possunt bestię, & multis periculis expo-nuntur. Ne dixeris hoc agere ex odio quodam sed potius ex amoris instinctu naturali. Si enim illis Struthio insideret, illico grauitur corporis pondere ea collideret, deinde calore nimio adu-riret, fierentque oua vrina: hoc autem agit ir-reuerberata acie oua contuetur: quo conspectu luteum oui incalescit, procreatur pullus, alis & plumis contegitur, & testa exclusus, illico tam velox terram percurrit vt eum equus cursu non assequatur. Vnde Deus inquit Iob. *Cum tempus fuerit, in altum alas erigit, deinde equum, & ascensorem eius. Videntur sanctorum Emblemata: oua sunt Dei, in terra dimittit, hoc est in mun-do, vbi quasi in stadio viuunt, ad prælium ele-cti. Arena obuoluntur, tribulationibus, egesta-te, moribus, tempestate, & hoc diuino quodam consilio: cum sit enim tantus amoris diuini ca-lor, & tanta, quibus eos afficit, beneficia, verend-um ne fiant oua vrina, & inania.*

Hoc ipse Apostolus de seipso testatur, dum rationem reddit, cur illum Deus tot exposuerit aduersitatibus, infirmitatibus & persecutioni-bus: Cur hæc optime Paule? Ne magnitudo re-velationum exillat me. Iustos in stadio collocat,

cos, vt Struthio, deserere videtur vt bestiarum aut transeuntium pedibus proterantur: hoc est, ad bellum parat, vt Satan ex sua parte, mundus, & caro ex alia illos proterant, concolcent, col-lidant. Heu mi Domine (queritur D. Paulus) quot obruor tentationibus: his me diabolus in-festat: mundus sagaxis impetit, & caro stimu-lis enervat. Respondet Deus: hoc tibi conuenit: Nam virtus in infirmitate perficitur. Hic tibi vires exerendæ, & animus, & ad hoc prodit hostis, vt cum eo congrediaris. Quisnam igitur Do-mine mi, vires ministrabit? ipse Deus. Sufficit tibi gratia mea, Sed in particulari hoc præterea agit, vt aquilinis ac emissitiis videt oculis multo efficacius ipso Struthione, aduertens qua ratione tentationibus Satanae resistas, carnem tuam de-primas, infirmitatis & paupertatis spicula re-tundas: Videt te Deus, & hic visus sanctus dat alas, dat animos, dat & victoriam.

Quid vires D. Stephano ministravit in tam crudeli & sanguinolento lapidum certamine, dum saxorum grandine quateretur? Oculos ele-uaui, videt Christum referatis cæli fenestris spectatorem: *Eres video celo apertis, & filium hominis stantem à dextris Dei. Quis igne impet-eritum reddit D. Laurentium, dum in craticu-la superpositus uretetur? Regis supremi oculos intueatur in se reflexos, qui sibi coronam de-monstrat. Quid in tam horrendis tormentis iu-uitos reddidit Martyres, adeo cruentis præliis victores, vt longè absit, quod hostibus, & tor-mentis cesserint, quinimo, de toto mundo, tota diaboli potentia palmam retulerunt victoriæ: nisi quod considerant, se hoc in stadio curren-tes, Deo, totique cælesti curia, factos specta-culum. Hoc indicauit, mulier illa, omnium illustri-um mulierum decus & gloria, de qua sic Spiritus S. Mater m. r. i. l. i. s. & boni: um memoria digna. 2. Ma. Cum efferatæ (reuitæ Antiochus, matre inlpe- 2. Clante, vitam sex eius filiis immanissimis suppli-cis abstulisset, vnum jugulasset, fraxisset alterum membratim alios dissecasset, solus natu mini-mus superera, in quem omnes netuos intendit, vt illum tanquam puerulum euernaret blanditiis lenociniis, promissis: sibi persuadens puerulum his emolliendum; & matrem tot aliorum tor-mentis fatigatam, hunc minimum adhuc super-situm crudeli manu necari videre non posse, arbitratus; eam vt intermediam elegit, quæ fi-lis, Regis mentem persuaderet: illa vero tyran-num irridens conuersa ad filium sic eum affatur: Fili mi, miserere mei, qua te in vtero matris inuasi. 2. Ma. bus portauit, & lac lacrimis dedi & alui, & in sta. c. 7. 21.*

sem istam perduxit. Fili mi, animose, ut vero tibi, nec animus nec vires deficiant. *Peto te Nate, ut afficias ad celum sursum tolle oculos: te videntem contemplare, & quam tibi præparet coronam, choros Angelorum qui tibi dant a'as, illud regnum, quod suo tempore te expectat excipiendam.* Hoc D. Pau. dixit. *Id enim quod in presenti est momentaneum, & hinc tribulationis nostræ, supra modum in sublimitate æternæ gloriæ pondus operatur in nobis.* Premit te paupertas, quando te ad extrema cogit: ad angustias ignominia te redigit, qua te propinquus infamat; vehementer urget appetitus. *His motibus violentus: attamen hoc consideres, hæc esse momentanea, tribulatio & infamia cito finem accipient, definet persecutio: omnia ut aer, leuia sunt, & per hæc dignus æternæ coronæ præpararis.* Secundum hæc, ait, oculos ad cælos attolle medio in certamine constitutus: *Non contemplantibus nobis, quæ videntur, sed quæ non videntur.* O vtinam, tu puella, angustis circumcincta, mentis oculos attollereres, nec ad ea reflecteres, quæ oculis carnis tibi promittit alter, sed quæ tibi de caelis offert Deus, qui inde, te hic cernit præstantem. O vtinam, quoties te in honoris tui defensionem ira commouet immoderator, animæ attollereres oculos, non hanc contemplando ignominiam, quam corporis oculi continentur, sed eam, quam tibi Deus pollicetur gloriam æternam. O vtinam tu quoque lectulo decubans infirmus doloribus tuis acerrime prouocatus, hoc mente reuolueres te factum Dei spectaculum, qui vtrique lynceis oculis attendit, quam dextere verbera recipias clypeo patientiæ: Tu quoque Cædore pauperior, vtinam perpenderes, totius cæli in te defixos oculos, ut videant quam in legis Dei obseruatione perseverans, & in Dei misericordia tota nitaris fiducia.

§. 12. Cogites te hab. tantem in remigando, & Deo fixis oculis spectari, hoc quoque Iob requirere.

37 **A**lludere cenfeo Apostolum ad id, de quo Deus Dauidem præmonebat, & ad consilium quod illi dabat: erat vndique David tribulationibus & inimicis circumvallatus: cor eius decumanis fluctibus conturbatum, ad Deum remedium postulans confugit, verbis tenacioribus & ejaculatoria oratione. *Tu es refugium meum a tribulatione mea, qua circumdedit me: exultatio mea, & erue me a circumdantibus me.*

Tu, Domine, defensio mea, quocirca fluctibus, & turbationibus circumdatus, ad te recuro, gaudium meum, gloria mea, succurre mihi, nullum mihi superest remedium: num illi Deus dexteram porrexit? porrexit, at quomodo? Non illi Deus abstulit labores, non enim hoc modo succurrit Deus electis suis; etenim si hos eis liberaret, magna eos meritorum priuaret occasione. Non est auxiliatus Deus D. Paulo, ei auferendo infirmitatem, qua grauitur urgebatur, hoc enim foret ei partem demere coronæ suæ: nec Danieli eum de lacu leonum eripiendo, hoc enim fuisset, si magnam partem gloriæ suæ adimere. Accurrit autem David proprio sibi remedio, nimirum, docet eum, quid ipse sit agendum, ut hæc tribulationes & calamitates cedant in eius profectum, nec tantum, non sint ad eius interitum quin potius ad summam eius gloriæ: vnde sic Dauidi respondet: *Intellectum tibi dabo, & instruam te in via hæc qua gradieris, firmabo super te oculos meos.* Ut adiutrice gratia mea, victor euadas gloriosus. Hoc notatum velim, qua hora calamitatibus obrutus ingemueris: *Firmabo super te oculos meos.* Audit David hanc lectionem, & continuo ad nos conuersus ait: *Nolite fieri, sicut equus & mulus, quibus non est intellectus.* Tribulationibus & calamitatibus afflicti; *Nolite fieri &c.* Quam dolendum est, videre plurimos pati tribulationes, sicut irrationabilia pecora: febribus æstuant, egestate, necessitate, persecutionibus atteruntur; at velut equus & mulus: *Quibus non est intellectus*: qui non attendunt, quid hoc? ad quid me Deus hæc visitat aduersitate? quid inde possum colligere? Hanc ob causam clamabat D. Petr. *Nemo autem vestrum patiatur, ut homicida, aut fur, aut maledicus, aut alienorum appetitor, si autem ut Christianus non erubescat.* Christianus ille est, qui fidem Quod habet q. d. In aduersitatibus vestris, recurrite girandum ad fidem vestram, considerate, hoc effeculparum in tribulationibus purgatorium, gloriæ causam, frustrationem superbiæ, & si patienter toleraueritis, dispositionem proximam ad gloriam. Quis non tui misereatur: cum quoties tibi verbis dicitur obreptorium, aut te lædunt maleuolabile commoueris, ut equus & mulus, fuisse percussus, nec dicas cum Dauide. *Dominus præcepit ei, ut malediceret David &c.* Si forte respiciat Dominus, afflictionem meam, & reddat mihi Dominus bonum pro maledictione hac hodie. Quando strato decumbis infirmus, aut fame torqueris, hoc vnum agis, conquereris velut brutum, & queris vbi cibum inuenias;